

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky fond regionálneho rozvoja

Hodnotiaca správa z procesu tvorby Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027

Tento materiál je výstupom projektu “Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do programovania, implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov 2” spolufinancovaného Európskou úniou z prostriedkov operačného programu Technická pomoc 2014 – 2020, ktorý bol podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

ÚSVROS, december 2022

Spracovali: Miroslav Mojžiš, Ingrid Vacháľková, Natália Cígerová, Lenka Babicová

Účel spracovania dokumentu

Účelom tohto materiálu je sumarizovať a hodnotiť aktivity realizované v rámci procesu prípravy Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027 (Partnerská dohoda) a podkladových a východiskových dokumentov, na ktorých je postavená. Zameriavame sa na aktivity Úradu podpredsedu vlády SR pre výstavbu, investície a informatizáciu SR (ÚPVII), neskôr transformovaného na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI) a na aktivity buď priamo realizované úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ÚSVROS) alebo za jeho účasti.

V materiáli sumarizuje hlavné zistenia a formulujeme odporúčania pre budúce procesy programovania. Podrobnejšie opisujeme zrealizované aktivity ÚSVROS a ÚPVII/MIRRI a formulujeme hlavné závery z nich.

Materiál je určený pre zamestnancov štátnej správy, zodpovedných za prípravu, riadenie a monitorovanie fondov EÚ a pre zástupcov zainteresovaných aktérov, ktorí sa zúčastnili na procese prípravy Partnerskej dohody. Považujeme ho za východiskový materiál pre ďalšie procesy spojené s implementáciou a programovaním fondov EÚ a je možné na jeho základe formulovať prieskumné a analytické úlohy, ktoré pomôžu dizajnovať budúci proces programovania fondov EÚ.

Hlavné zistenia z procesu prípravy Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027

Pozitívny trend: príprava fondov EÚ sa otvára a zapojenie partnerov sa rozširuje

V procese prípravy strategických východiskových dokumentov, ako aj samotnej Partnerskej dohody vidno v porovnaní s prípravou programového obdobia 2014 – 2020 výrazný nárast intenzity zapojenia zainteresovaných aktérov a využitie viacerých nástrojov, ktoré neboli pri v minulosti dostatočne využívané, vrátane zapojenia expertov, prieskumných úloh, verejných konzultácií, konzultácií so zástupcami občianskej spoločnosti, štruktúrovaných konzultácií na pôde PS Partnerstvo, či realizácie veľkého objemu pracovných stretnutí.

Tento trend hodnotíme jednoznačne pozitívne, pretože ukazuje jasné rozhodnutie štátu otvárať procesy prípravy politiky súdržnosti. Trend tak posúva Slovensko do fázy, kedy je potrebné zamerať sa na zlepšovanie efektívnosti zapojenia aktérov a skvalitnenia priebežnej komunikácie o realizovaných aktivitách počas programovania.

Posilnila sa spolupráca ÚPVII/MIRRI s úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ÚSVROS) a rozšírilo sa zapojenie zástupcov občianskej spoločnosti do procesu programovania.

Proces prípravy Partnerskej dohody považujeme za učiaci sa proces, ktorý je zdrojom skúseností a lekcií, ktoré bude možné zužitkovať pri plánovaní a realizácii budúcich procesov programovania fondov EÚ, aj počas riadenia implementácie programového obdobia 2021 – 2027.

Zlepšila sa predovšetkým úroveň zapojenia inštitucionálnych partnerov

Štát viac využíval formát práce vo formalizovanej pracovnej skupine, ktorej členmi boli zástupcovia hlavných skupín socioekonomických partnerov, samospráv a občianskej spoločnosti. Pracovnú skupinu Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+ (PS Partnerstvo) zriadil ešte Úrad podpredsedu vlády SR pre výstavbu, investície a informatizáciu SR (ÚPVII) v roku 2017. Pracovnú skupinu využíval pri príprave programových dokumentov výrazne viac intenzívne, ako tomu bolo pri príprave programového obdobia fondov EÚ 2014 – 2020.

ÚPVII zriadil Radu vlády SR pre politiku súdržnosti 2020+, ktorá bola počas celého programového obdobia hlavným zastupiteľským a legitimačným formálnym nástrojom. Napriek výzvam a upozorneniam ÚSVROS sa v členskej základni Rady vlády nenachádza ani jeden zástupca občianskej spoločnosti. Občiansku spoločnosť nepriamo zastupuje ako člen RV splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti.

Vplyv pandémie COVID-19

Pandémia COVID-19 priniesla viaceré obmedzenia a výzvy, ale aj príležitosti priblíženia dialógu širšiemu okruhu partnerov. Pandémia bola jedným z faktorov vplyvu na zmeny v plánovanom harmonograme prípravy programového obdobia fondov EÚ a ovplyvnila aj prípravu Partnerskej dohody.

Obmedzenie sociálneho kontaktu negatívne ovplyvnilo tradičné možnosti pre dialóg a pracovné stretnutia mimo oficiálnych zasadnutí. Prechod do online prostredia si vyžiadalo technické aj komunikačné zmeny na strane verejnej správy, ako aj zainteresovaných aktérov. To si vyžiadalo čas a investície do IT vybavenia.

Štát aj aktéri sa museli vysporiadať s výzvami v oblasti používania online nástrojov a realizáciu online

konzultácií. V online prostredí je náročnejšie aktivizovať aktérov, udržať ich pozornosť a vytvoriť podmienky pre kolektívnu prácu. Na druhej strane online konzultácie a stretnutia otvorili väčší priestor pre šírenie informácií po celom území Slovenska.

Potreba kapacít a procesov pre participatívne strategické plánovanie na národnej úrovni

Slovensko sa musí kvalitatívne posunúť v oblasti zapojenia širokej odbornej verejnosti a musí viac aplikovať nástroje na zber dát z prostredia širokej verejnosti. Toto je úloha nad rámec programovania fondov EÚ a týka sa procesov národného strategického plánovania a tvorby vízie krajiny. Prvé príklady takýchto procesov boli realizované na ÚPVII počas prípravy národného investičného plánu a formulovania národných priorít implementácie Agendy 2030 OSN pre udržateľný rozvoj a následne ich rozpracovania do Vízie a stratégie SR do roku 2030, avšak aj pri nich chýbali verejné diskusie. Na tieto sú potrebné výrazne väčšie kapacity aj nadrezortné kompetencie v štátnej správe.

Viac informovania a publicity pre participatívne aktivity

ÚPVII a neskôr MIRRI zrealizovali množstvo aktivít, ktoré bolo možné prezentovať širšej verejnosti a okruhu zainteresovaných aktérov. Analytické úlohy, prieskumy, pozičné dokumenty, konzultácie. To všetko je možné aktívne komunikovať širokému spektru aktérov ďaleko nad rámec oficiálnych pracovných skupín a rád vlády.

Hlavné odporúčania

1. Zladiť proces tvorby spoločnej vízie a strategického plánovania na úrovni SR s procesmi prípravy hlavných európskych investičných politík
2. Využiť prvotnú fázu programovacieho procesu na široký partnerský dialóg o prioritách a cieľoch politiky.
 - a. Realizovať širšie zisťovania v teréne, s využitím profesionálnych prieskumných agentúr, s cieľom zapojiť široké spektrum aktérov.
 - b. Lepšie nadviazať na realizáciu analytických úloh aktivitami na zapojenie aktérov do overenia a rozpracovania analytických zistení
3. Vytvoriť pracovné štruktúry v rámci oficiálnej pracovnej skupiny PS Partnerstvo pre politiku súdržnosti, ktoré umožnia spoločné draftovanie častí programových dokumentov.
 - a. Zabezpečiť legitimitu a transparentnosť výberu členov pracovnej skupiny a v rámci nej zriaďovaných pracovných štruktúr (tímov).
 - b. Zabezpečiť technickú pomoc a finančné zdroje pre členov, zúčastňujúcich sa na spracovaní programových dokumentov.
 - c. Vytvoriť online pracovný priestor pre zdieľanie a spoločné editovanie dokumentov.
4. Skvalitniť prípravu a vedenie konzultačných stretnutí so zainteresovanými aktérmi, aby bol zabezpečený dostatočný priestor pre konzultovanie. Osobitný dôraz klásť na prácu v online prostredí.
5. Pravidelne informovať partnerov a verejnosť o vývoji rokovaní týkajúcich sa politiky súdržnosti a synergických politík EÚ. Dôležité sú aj kontextové informácie, ktoré umožnia partnerom spracovanie reakcií, pozičných dokumentov alebo vstupov.
6. Viac využiť partnerov pri príprave reakcií SR na dokumenty na úrovni EÚ

Príprava Partnerskej dohody a zapojenie zainteresovaných aktérov

Strategická fáza programovania – kroky pred prípravou Partnerskej dohody (2017 – 2019)

Vo fáze pred samotnou prípravou Partnerskej dohody realizoval ÚPVII viaceré aktivity, cez ktoré zapojil zainteresovaných aktérov do procesu tvorby strategického rámca pre novú politiku súdržnosti. ÚPVII zriadil v roku 2017 Pracovnú skupinu Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+ a Radu vlády SR pre PS 2020+.

Ďalej bola vytvorená Rezortná koordinačná skupina pre politiku súdržnosti, ktorá je, podľa štatútu, expertným konzultačným a koordinačným orgánom rozhodovacieho procesu v záležitostiach Európskej únie... a jej hlavnou úlohou je príprava pozičných dokumentov SR, posudzovanie legislatívnych, koncepcných a programových dokumentov EÚ pre oblasť politiky súdržnosti.

Podľa štatutárneho vymedzenia ide o zásadný nástroj pre proces programovania, aj keď spája koordinačnú (riadiacu) a expertnú úlohu, čo je v praxi pri jednej členskej základni náročne realizovateľné. O práci rezortnej koordinačnej skupiny nie sú zverejnené žiadne informácie a tak nie je možné jej prínos hodnotiť. Doposiaľ nebol zverejnený ani odpočet práce tejto skupiny.

Realizované aktivity v strategickej fáze programovania

Pozitívne hodnotíme realizáciu dotazníkového prieskumu k budúcnosti politiky súdržnosti na začiatku procesu programovania, v roku 2017, kedy ÚPVII oslovil 81 respondentov so zastúpením všetkým skupín partnerov. Dotazník s návratnosťou 72% možno hodnotiť ako úspešný skrining medzi užšou zainteresovanou verejnosťou, aj keď je zo strany ÚPVII prezentovaný ako širokospektrálny. Na internete nie je zverejnený proces výberu respondentov, ale predpokladáme že základňou pre prieskum je databáza s aktérmi zapojenými v pracovných skupinách alebo výboroch zriadených v rámci systému riadenia fondov EÚ. Ak je predpoklad správny, respondenti sú zástupcami reprezentatívnych alebo strešných organizácií partnerov.

ODPORÚČAME: Pre posúdenie dopadu výstupov dotazníkového prieskumu odporúčame vykonať analýzu finálneho textu programových dokumentov vo vzťahu k týmto odporúčaniam.

Po zriadení PS Partnerstvo a realizácii dotazníkového prieskumu v roku 2017 prebehlo viac ako ročné obdobie, kedy PS Partnerstvo nebola aktívna ani nedostávala informácie o procese programovania. Toto obdobie hodnotíme ako nevyužitú príležitosť pre realizáciu ďalších aktivít, ktorými mohli ÚPVII a ďalšie ministerstvá získavať ďalšie dáta z terénu, rozpracovávať zistenia dotazníkového prieskumu, či zbierať a prezentovať príklady dobrej praxe.

Napríklad bolo možné okruhu zainteresovanej verejnosti prezentovať výsledky Správy o pokroku pri vykonávaní PD na roky 2014 – 2020 a stavať na nich diskusiu o strategických východiskách pre nové programové obdobie fondov EÚ.

V roku 2018 boli tiež prezentované ciele politiky súdržnosti EÚ 21 – 27. Tieto boli prezentované na zasadnutí PS Partnerstvo v novembri 2018, ale následne nebola zorganizovaná štruktúrovaná diskusia k nim. V tomto období tiež mohla do prostredia partnerov aktívnejšie vstúpiť Európska komisia a realizovať workshopy alebo prieskumné úlohy.

Pri príprave analytickej časti východiskových strategických dokumentov a PD dominujú strategické a koncepčné materiály SR mimo doménu fondov EÚ, ako sú Národný investičný plán, RIS3, Národný plán reforiem, PHSR a pod.

V roku 2018 bola ÚPVII vykonaná séria analytických úloh (Analýza regiónov SR na úrovni NUTS3, Analýza regiónov na úrovni subregiónov). ÚPVII deklarovalo ako súčasť týchto úloh aj konzultácie s vybranými zástupcami zamestnávateľov a územnej samosprávy, či terénny výskum a spoluprácu s expertmi zo SAV, či Štatistického úradu SR, ktorí materiál oponovali.

Z prezentovaných informácií vyplýva, že išlo o intenzívnu a rozsiahlu analytickú prácu, ktorá vytvorila silný dátový základ pre prípravu Partnerskej dohody. Výsledky týchto analýz boli prezentované PS Partnerstvo v novembri 2018, avšak okrem prezentácie na tejto pracovnej skupine neboli realizované aktivity, ktorými by si ÚPVII overovalo zistenia u širšieho okruhu zainteresovaných aktérov, napríklad vo forme workshopov alebo fokusových skupín. Pritom išlo o zásadné oblasti pre celý proces programovania, ako napríklad o identifikáciu najvýznamnejších regionálnych rozdielov, analýzu slabých a silných stránok regiónov SR, či Identifikáciu rozvojového potenciálu regiónov SR.

Na zasadnutí PS Partnerstvo v novembri 2018 bol deklarovaný plán ďalej zistenia a strategické podkladové materiály diskutovať, ÚPVII o realizácii ani výsledkoch týchto diskusií verejne nereportuje.

Východiskový návrh investičných priorít

V roku 2019 bola Pracovnej skupine Partnerstvo Európskou komisiou (EK) prezentovaná Správa o Slovensku 2019 a jej Príloha D, ktoré sú kľúčovými materiálmi pre prípravu Partnerskej dohody zo strany EK.

Na odporúčanie ÚSVROS na jeseň 2019 zorganizoval ÚPVII prvé štruktúrované diskusie členskej základne PS Partnerstvo k identifikácii investičných priorít SR, ktoré pozostávali z 5 súbežných

facilitovaných workshopov. ÚSVROS poskytlo facilitátorov na tieto workshopy, ktorí následne prezentovali výstupy z nich. Tento model konzultácií bol následne aplikovaný aj v ďalších fázach programovania fondov EÚ.

Príprava Partnerskej dohody SR na roky 2021 - 2027

Konzultácie v PS Partnerstvo 2020+

ÚSVROS a Komora MNO Rady vlády SR pre MNO zorganizovali nominačný a výberový proces zástupcov občianskej spoločnosti do pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+.

Konzultačný proces k návrhu Partnerskej dohody, v rámci PS Partnerstvo 2020+, bol realizovaný Ministerstvom pre investície, regionálny rozvoj a informatizáciu SR a Úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti so zapojením nezávislých facilitátorov z prostredia mimovládnych neziskových organizácií.

Konzultačný proces bol realizovaný medzi členmi pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+, v súlade so štatútom pracovnej skupiny. Okrem členov pracovnej skupiny sa konzultácií zúčastnili aj nimi prizvaní experti.

Konzultácie sme realizovali formou facilitovaných online telekonferencií. Pre každý cieľ politiky súdržnosti bola realizovaná jedna konzultácia.

Celkovo sa konzultácií zúčastnilo 121 ľudí. Z toho 53 bolo zástupcov štátnej správy, 38 zástupcov samosprávy a 30 zástupcov socioekonomických partnerov, vrátane mimovládnych neziskových organizácií.

Účasť na konzultáciách podľa cieľov politiky súdržnosti:

Cieľ 1 „Inteligentnejšia Európa“: 46

Cieľ 2 „Ekologická, nízkouhlíková Európa“: 38

Cieľ 3 „Prepojenejšia Európa“: 31

Cieľ 4 „Sociálnejšia Európa“: 34

Cieľ 5: „Európa bližšie k občanom“: 55

Verejné konzultácie

Z pohľadu zapájania občanov do procesu prípravy Partnerskej dohody bola zásadnou aktivitou verejná konzultácia, organizovaná MIRRI v roku 2020. Išlo o kombináciu online prezentačných podujatí a zberu pripomienok formou písomného formulára. Išlo o široko profilovanú aktivitu zameranú na širokú verejnosť.

Z tohto pohľadu je to prelomová aktivita, ktorá by mala nastaviť štandard pre budúce procesy a zapojenie verejnosti. MIRRI zozbieralo 255 pripomienok, ku ktorým zaujalo stanovisko a informácie zverejnilo na svojom webovom sídle. Parametrálne tak aktivita napĺňa európsky štandard verejnej konzultácie.

Efektívnosť a kvalita online a fyzických stretnutí

Potreba realizovať konzultácie v online formáte vznikla z dôvodu pandémie COVID-19, ktorá znamenala zásadnú zmenu dynamiky procesu programovania fondov EÚ.

V roku 2020 boli minimálne skúsenosti s realizovaním online konzultácií v prostrední štátnej správy a MIRRI muselo reagovať vytvorením nového formátu zasadnutí PS Partnerstvo 2020+.

Napriek tomu, že sa efektívnosť a technická úroveň týchto online podujatí časom zvyšovala a účastníci si zvykali na nové prostredie, dovoľujeme si zopár odporúčaní, ktoré môžu v budúcnosti vytvoriť kvalitnejší priestor pre online konzultácie.

Výber aplikácie

Aplikácia musí umožňovať rozdelenie členov do skupín a mala by obsahovať možnosti záznamu a vyhotovenia zoznamu účastníkov.

Štruktúra programu podujatia

Vzhľadom na to, že miera zapojenia a pozornosti účastníkov v online prostredí je obmedzená a výrazne sa znižuje už po 90 minútach, je potrebné vopred dobre štruktúrovať program. Program musí pozostávať s kratších blokov (max 30 až 45 minút podľa počtu účastníkov) a mal by striedať prezentačné a interaktívne časti.

Prezentačná časť konzultačného podujatia musí byť stručná a prehľadná. Je potrebné vopred naplánovať, koľko minút alokovať na ktorú interaktívnu časť.

Na úvod musí byť vyhradený čas na prezentovanie technických podmienok stretnutia. Inštruktáž navigácie v aplikácii, s dôrazom na časti podujatia, kde sa uvažuje s delením do skupín a s aktívnou účasťou účastníkov.

Taktiež je potrebné vopred verejne ohlásiť pravidlá práce počas podujatia, formu prihlásenia sa do diskusie alebo zadania vstupov, pre používanie mikrofónu a kamery, upozorniť na zhotovenie záznamu a pod.

Organizátor môže oznámiť, že si vyhradzuje právo odpojiť z podujatia účastníkov, ktorí pravidlá budú porušovať.

Podklady na podujatie

Prezentácie by mali byť krátke a štruktúrované tak, ako následne bude vedená diskusia, aby účastníci mohli po celý čas mať pred sebou štruktúru a podklady a pracovať s nimi.

Podklady na online stretnutie musia byť dostupné vopred, musia byť stručné a prehľadné, vo formáte, ktorý umožňuje rýchlu navigáciu a vyhľadávanie textov a informácií.

Práca v skupinách a reportovanie

Účastníci musia byť vyzvaní, aby sa pred podujatím prihlásili do skupiny, v ktorej chcú diskutovať.

Organizátor podujatia musí mať následne pripravené pokyny pre účastníkov, ako sa do skupín dostať a ako v nich pracovať. Skupiny by nemali mať viac ako 30 účastníkov.

Počas celého priebehu je potrebné opakovať výzvu na zadávanie podnetov, vhodná je forma zbierania podnetov do chatu, z časových dôvodov je vhodné prioritizovať podnety priamo prednesené a reportovať na chat následne alebo po podujatí. Je potrebné prioritizovať návrhy zmien prerokovaných dokumentov, pred vyjasňujúcimi otázkami.

Konzultácie so zástupcami mimovládnych neziskových organizácií

ÚSVROS organizovalo samostatné konzultácie pre zástupcov mimovládnych neziskových organizácií k návrhu Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027.

Konzultačný proces bol realizovaný na základe dohody o spolupráci medzi Ministerstvom pre investície, regionálny rozvoj a investície SR, Úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti a Komorou mimovládnych neziskových organizácií (komora MNO) Rady vlády SR pre MNO.

Konzultácie sme realizovali formou facilitovaných online telekonferencií. Pre každý cieľ politiky súdržnosti bola realizovaná jedna konzultácia. V prípade cieľa 5 „Európa bližšie k občanom“ boli realizované dve konzultácie, z dôvodu vyššieho počtu prihlásených účastníkov.

Účastníci konzultácií boli oslovení prostredníctvom členskej základne Komory MNO. Členmi Komory MNO sú zástupcovia strešných organizácií a platforiem MNO. Strešné organizácie a platformy sa stávajú členmi Komory MNO na základe definovaných výberových kritérií. Štruktúra členskej základne pokrýva väčšinu (ale nie všetky) všeobecne prospešných služieb, tak ako ich definuje zákon č. 213/1997 Z. z. O neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby.

Komora MNO distribuovala pozvánku na účasť na konzultáciách, vrátane podpornej dokumentácie. Na základe pozvánky sa na konzultáciách zúčastnilo 78 zástupcov MNO a nezávislých expertov z prostredia občianskej spoločnosti.

Počty účastníkov konzultácií podľa cieľov politiky súdržnosti:

- Cieľ 1 „Inteligentnejšia Európa“: 11
- Cieľ 2 „Ekologická, nízkouhlíková Európa“: 13
- Cieľ 3 „Prepojenejšia Európa“: 8
- Cieľ 4 „Sociálnejšia Európa“: 26
- Cieľ 5 „Európa bližšie k občanom“: 20

Účastníci sa vyjadrovali k textom návrhu Partnerskej dohody na roky 2021 – 2027, ku konkrétnemu cieľu politiky súdržnosti. Diskusia bola členená na tri časti:

1. Všeobecné vnímanie textu PD (pre relevantný cieľ), horizontálne otázky, štruktúra a rozsah informácií
2. Kapitola 1: odôvodnenie výberu cieľov politiky súdržnosti. Tu boli kladené 2 otázky:
 - a. sú v prvej časti PD zdôvodnenie a problémové oblasti popísané dobre a úplne, sú tam zachytené podstatné veci?
 - b. sú v prvej časti PD v zdôvodnení/popise problémových oblastí, použité vhodné a zrozumiteľné argumenty?
3. Kapitola 2: Zhrnutie výberu opatrení a očakávané výsledky. Tu boli kladené 2 otázky:
 - a. Sú v druhej časti PD navrhované opatrenia, ktoré riešia problémy menované v prvej časti PD?
 - b. Sú očakávané výsledky uvedené v druhej časti PD dobre popísané a či sú realistické?

Výstupy konzultácií boli zaslané MIRRI a verejne prezentované vo forme tlačovej správy a správy s výstupmi z konzultácií, zverejnených na webovom sídle ÚSVROS. MIRRI pozitívne hodnotilo prínos pripomienok MNO zozbieraných počas konzultácií, aj priestor priamo online o pripomienkach diskutovať. Tento model ÚSVROS následne aplikoval aj pri príprave Programu Slovensko 2021 – 2027.

Dotazníkový prieskum medzi zástupcami MNO

Na online konzultácie k návrhu Partnerskej dohody nadväzoval aj online dotazníkový prieskum ÚSVROS, ktorého cieľom bolo rozšíriť dosah konzultácie na ďalšie subjekty občianskej spoločnosti.

Cieľom prieskumu bolo získať štruktúrovanú spätnú väzbu na návrh partnerskej dohody. ÚSVROS zisťoval vnímanie priorít uvedených v PD, zrozumiteľnosť a jasnosť formulácií v jednotlivých kapitolách, adekvátnosť formulácií a informácií uvedených v týchto kapitolách, realistickosť a uskutočniteľnosť deklarovaných cieľov a očakávaných výsledkov.

Na prieskume sa zúčastnilo 54 respondentov. Výstupy v štruktúrovanej grafickej forme, odovzdal ÚSVROS na MIRRI.

Proces Medzirezortného pripomienkového konania

Proces medzirezortného pripomienkového konania (MPK) bol pri príprave Partnerskej dohody problematický. MIRRI bolo v situácii, kedy procesne potrebovalo dať schváliť Partnerskú dohodu vláde SR, aby ju mohlo predložiť na EK. Časový rámec, ktorý bol stanovený na realizáciu MPK však na tento typ dokumentu nebol adekvátny. Odrazilo sa to vo viacerých problémoch:

- Autori pripomienok nedostali pred rozporovým konaním vyhodnotenie ich pripomienok. Vyhodnotenie pripomienok bolo realizované až priamo na online kolektívnom rozporovom konaní formou prezentácie MIRRI. MIRRI nekomunikovalo vyhodnotenie jednotlivých pripomienok samostatne.
- Bolo zorganizované jedno online kolektívne rozporové konanie, čo je neštandardné. Dĺžka online stretnutia, počet zúčastnených subjektov a množstvo pripomienok neumožnili riadne prerokovať pripomienky.

Napriek časovej tiesni spojenej s prípravou Partnerskej dohody odporúčame v budúcnosti realizovať štandardne formátované MPK, alebo, v prípade kolektívnych rozporových konaní, alokovať dosť času, aby bolo možné prerokovať každú pripomienku samostatne. MPK okrem strategického posudzovania vplyvov dokumentu na životné prostredie jediným formálnym a právne vymožitelným nástrojom zapojenia sa verejnosti do prípravy dokumentu. Preto podcenenie tohto procesu môže znížiť legitimitu celého procesu programovania.

Proces neformálnych a formálnych rokovaní s Európskou komisiou

Proces neformálnych a formálnych rokovaní so zástupcami Európskej komisie, k návrhom Partnerskej dohody, ako aj k predkladanému textu Partnerskej dohody schválenej vládou SR, sa vyznačoval nízkou mierou komunikácie a zapojenia partnerov.

Aj keď rozumieme, že vo svojej podstate ide o bilaterálne rokovania k dokumentom, ktoré prešli konzultáciami, pre budúce obdobie odporúčame tak MIRRI, ako aj EK aktívnejšiu otvorenú komunikáciu smerom k partnerom. EK môže využiť možnosť prezentovať svoje prvé pripomienky a spätnú väzbu na dokument, napríklad prostredníctvom stáleho zastúpenia EK na Slovensku, formou organizovania workshopov alebo prezentačných a informačných podujatí. Taktiež je možné poskytnúť otvorenú písomnú informáciu členom PS Partnerstvo 2020+.

Podobne aj MIRRI môže aktívne využívať PS Partnerstvo 2020+ na spracovanie reakcií na pripomienky EK na texty programových dokumentov. Tieto stretnutia PS Partnerstvo 2020+ boli plánované, avšak neuskutočnili sa a MIRRI zrealizovalo iba základný formát informačného online podujatia, kde prezentovalo hotové reakcie na pripomienky EK. Miera aktivity členov PS Partnerstvo 2020+ na týchto podujatiach bola minimálna a preto nemožno považovať reakcie na pripomienky EK za výsledok spolupráce partnerov. Toto uvádzame pri plnom vedomí toho, že časový rámec tejto fázy prípravy Partnerskej dohody bol veľmi napätý a krátky.

Na záver

Veľmi oceňujeme výrazný posun smerom k otvorenosti a participácii počas prípravy Partnerskej dohody. Proces jej prípravy a skúsenosti, ktoré všetky zúčastnené strany pri ňom získali sú výborným základom pre ďalší rozvoj spolupráce a zapojenia partnerov do prípravy nasledujúcich politík a programov.

Vnímame posun v motiváciách zamestnancov MIRRI a ostatných ministerstiev a ich pripravenosti pracovať s partnermi dlhodobo a systematicky. Na ÚSVROS budeme ďalej vyvíjať úsilie, aby sme túto spoluprácu podporovali a poskytovať podporu zamestnancom ministerstiev pri tejto spolupráci a pri komunikácii so zástupcami partnerov, s dôrazom na sektor MNO.